

Tárgytematika / Course Description Magyar nyelv II.

AKNB_TTTM035

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Dőryné dr. Zábrádi Orsolya

Félév / Semester: 2023/24/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja és feladata:

Ismerje meg a hallgató a magyar nyelv szófajtnai, szóalaktani, mondattani és szövegtani rendszerét! Képes legyen a szavakat alaktani és szófajtnai szempontból, a mondatokat pedig szerkezetük szerint elemezni! Legyen biztos helyesírása!

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Tananyagtartalom:

1.hét	A nyelv fogalma, jelszerűsége, a nyelvi szintek. A helyesírási és hangtani ismeretek fellelvenítése. A követelmények ismertetése.
-------	---

2.hét	<p>Szófajtan. A szófaj fogalma. A szófajok osztályozásának problémái.</p> <p>A mai magyar nyelv szófaji rendszere.</p> <p>Az érintkező és kereszteződő szófajúság. A több szófajba sorolás lehetőségei.</p>
3.hét	<p>Az ige. Az ige jelentése. A szám, személy, idő, mód kifejezése az igével a magyarban.</p> <p>A névszók.</p>
4.hét	<p>A határozószók: a valóságos határozószó, a határozói igenév és az igekötő.</p> <p>A viszonzók és a mondatszók.</p>
5.hét	<p>Az alaktan tárgya, helye a nyelvtudományban. Az alaktan vizsgálati módszerei.</p> <p>Alaktani alapfogalmak. A morféma fogalma, fajtái. A szóelemek kapcsolási sorrendje.</p>
6.hét	<p>A magyar szótövek rendszere: az ige- és a névszótövek.</p>
7.hét	<p>A jelezés és ragozás a magyarban: a magyar igék és a névszók jelezése és ragozása.</p>
8.hét	<p>Szóalkotástan: a szóösszetétel a szóképzés, a szóalkotás egyéb módjai.</p> <p>A zh megírása az első 7 előadás és szeminárium anyagából.</p>
9.hét	<p>A mondattan tárgya. A mondat meghatározása. A mondat fajtái. A szintagma fogalma.</p> <p>A mondat fő részei: az alany és az állítmány.</p>
10.hét	<p>Szinteződés és tömbösödés az egyszerű mondatokban. A bővítmények.</p> <p>Az egyszerű és az összetett mondatok határesetei.</p>

11.hét	Összetett mondatok. Az alárendelő, a mellérendelő és a többszörösen összetett mondatok.
12.hét	A szöveg fogalma, főbb ismérvei. A szövegtan helye a tudományok rendszerében; tudománytörténeti előzményei. Szövegtipológia. Szövegszintek. A 2. zárthelyi dolgozat (mondattan és helye megírása).
13.hét	Szöveggrammatika, szövegpragmatika, szövegsemantika. A szöveg szerkezete.
14.hét	Szövegek közötti összefüggések. A félév lezárása. A szóbeli vizsga témaköreinek, tételsorának megbeszélése.

A szorgalmi időszakban rendelkezésre álló 14 hét egyikén a hallgatók az órák keretein belül kijelölt feladatsorokat oldanak meg önállóan. Ezt a hetet az oktató jelöli ki.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Ellenőrzés és követelmények: aláírás és vizsgajegy

A félév vizsgajeggyel zárul. Az aláírás feltétele a 8. és a 12. héten megírandó zh legalább elégséges szintű teljesítése és a szemináriumokon való aktív részvétel, a kijelölt feladatok megoldása. Maximum 3 hiányzás megengedett. A vizsgajegyet a hallgatók a szóbeli vizsgára kapják.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Szakirodalom

1. Adamikné Jászó Anna: *A magyar nyelv könyve*. Bp., Trezor Kiadó, 2004.
2. Keszler Borbála szerk.: *Magyar grammatika*. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.
3. *A magyar helyesírás szabályai, Új magyar helyesírás, 12. kiadás*, Bp., Akadémiai Kiadó, 2015.
4. Kiefer Ferenc: *A magyar nyelv kézikönyve*. Bp., Akadémiai Kiadó, 2003.
5. Szikszainé Nagy Irma: *Leíró magyar szövegtan*. Osiris Kiadó. Budapest, 2006.

Deme László 1978. *A beszéd és a nyelv*. Bp., Tankönyvkiadó

6. Imrényi András - Kugler Nóra - Ladányi Mária - Markó Alexandra - Tátrai Szilárd - Tolcsvai Nagy Gábor: *Nyelvtan*. Budapest. Osiris Kiadó. 2018.

7. *Magyar nyelv (szerk. Farkas Ferenc) J11-1043*

8. *Feladatgyűjtemény (szerk. Farkas Ferenc) J11-1045*

9. *Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény (szerk. Hangay Zoltán) J11-1033*

10. Hernádi Sándor: *Helyesírási önképző (2. átdolgozott kiadás)*. Gondolat. Bp., 1988.

11. *Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Trezor Kiadó. Bp., 1992.*

12. Nagy Lajos, Cs.: *Helyesírási gyakorlókönyv*. Trezor Kiadó. Bp., 1989.

13. Nagy Lajos, Cs. 1993: *Nyelvtani elemzések*. Budapest, Trezor Kiadó.

14. Rácz Endre-Szemere Gyula: *Mondattani elemzések*. Tankönyvkiadó. Bp., 1985.

15. Szemere Gyula: *Hogy is írjuk? (2. átdolgozott kiadás)*. Gondolat Bp., 1987.

16. Vörös Ferenc: *Helyesírási tréningek*. Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet. Győr, 1993.

17. Vörös Ferenc: Legyen biztos helyesírásunk! Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.

18. Galgóczi László: A magyar nyelv I. A nyelvi rendszer. A szöveg, a mondat és a szófajok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1992.

19. Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Bp., Osiris Kiadó

20. Molnár József 1977. A magyar beszédhangok atlasza. Bp., Tankönyvkiadó

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL